

امضاء دیجیتال

در نظم و ثبت اسناد به شیوه

الکترونیک

مولفان:

مسعود پیروتی دهبکری، کارشناس ارشد حقوق ثبت
سیامک لطفیانی، دانشجوی دوره دکتری تخصصی حقوق خصوصی

سرشناسه: پیروتی دهبکری، مسعود، ۱۳۶۱ -
 عنوان و نام پدیدآور: امضاء دیجیتال در تنظیم و ثبت اسناد به شیوه الکترونیکی / مولفان
 مسعود پیروتی دهبکری، سیامک لطفیانی.
 مشخصات نشر: تهران: فرهنگ سبز، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری: ۸۸ ص. ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
 شابک: ۸۰۰۰۰ ریال ۹-۴۶-۶۳۵۱-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیفا
 یادداشت: کتابنامه

موضوع: امضای الکترونیکی
 موضوع: Digital Signatures

موضوع: سند مالکیت -- ثبت و انتقال
 موضوع: Land titles -- Registration and transfer

موضوع: امضای الکترونیکی -- قوانین و مقررات
 موضوع: Digital signatures -- Law and legislation

موضوع: کامپیوترها -- کنترل دستیابی
 موضوع: Computers -- Access control

موضوع: کامپیوترها -- ایمنی اطلاعات
 موضوع: Computer security

شناسه افزوده: سیامک، ۱۳۶۷ -
 رده‌بندی کنتر: ۱۲۵/۹۱۲/۶۷۹/۹۷۸

رده‌بندی دیویی: ۰۵/۱۰۰۰
 شماره کتاب‌شناسی: ۲۱۸۲۰۰۸

فرهنگ سبز

نام کتاب: امضاء دیجیتال در تنظیم و ثبت اسناد به شیوه الکترونیک

مولفان: مسعود پیروتی دهبکری و سیامک لطفیانی

صفحه‌آرا: مهدیه‌السادات بهشتی‌مقدم

طراح جلد: خیرالله اصغری

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

ناشر: انتشارات فرهنگ سبز

چاپ و صحافی: هنر سرزمین سبز

شابک: ۹-۴۶-۶۳۵۱-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ و در اختیار انتشارات فرهنگ سبز است

نشانی دفتر مرکزی: تهران، خ شهید بهشتی، خ پاکستان، کوچه چهارم، پلاک ۱۳، طبقه سوم، واحد ۵

۸۸۵۲۱۳۳۳

www.farhangesabz.ir

farhangesabz79@gmail.com

نشانی اینترنتی:

نشانی الکترونیکی:

فهرست

۵	 مقدمه
۷	 کلیات و تاریخچه
۱۵	 امضای دیجیتال
۱۵	 ماهیت امضای دیجیتال
۱۶	 مفهوم امضای دیجیتال
۱۷	 مفهوم تجارت الکترونیکی
۲۴	 تعریف امضای دیجیتال
۳۲	 ۱. اسناد
۳۲	 ۲. تشریفات انونی
۳۳	 ۳. تصدیق
۳۳	 ۴. آثار حقوقی
۳۳	 اعتبار امضای دیجیتال
۳۵	 ویژگی‌های امضای دیجیتال
۳۶	 اصول و قوانین حاکم بر امضاهای دیجیتالی
۳۶	 انواع امضای دیجیتالی
۳۶	 امضای دیجیتالی ساده
۳۸	 امضای الکترونیکی مطمئن
۴۱	 امضای دیجیتالی و ثبت اسناد
۴۱	 ماهیت ثبت الکترونیکی
۴۲	 مفهوم ثبت اسناد الکترونیکی
۴۶	 اصطلاحات و تعاریف در ثبت الکترونیکی
۵۳	 مشکلات استفاده از امضاء دیجیتال در ثبت الکترونیکی
۵۵	 مسائل علمی
۵۶	 الف. امضاکننده اصلی
۵۷	 ب. دفتر خدمات گواهی
۵۷	 ج. دفاتر ثبت
۵۷	 د. طرف اعتماد کننده
۵۸	 مسائل حقوقی
۵۹	 گمنامی
۶۳	 نقض حقوق مصرف کننده

۶۴	امضای دیجیتالی و ثبت الکترونیکی
۶۵	اصول حاکم
۶۷	تشریفات ثبت امضای الکترونیکی
۶۷	حضور شخص امضاکننده و تشخیص هویت او از سوی سردفتر
۶۸	بررسی صلاحیت مرجع صدور گواهی امضا
۶۹	کلیدها
۶۹	موجود بودن مرجع صادر کننده گواهی امضا
۷۰	بررسی سلامت عقلانی، داشتن سمت و آزادی اراده متقاضی ثبت امضا
۷۱	ثبت آنی
۷۲	دستورالعمل نحوه استفاده دفاتر اسناد رسمی از سامانه ثبت الکترونیک اسناد
۷۶	همه مزیت‌های ثبت آنی
۷۷	بیان مشکلات و راهکارهایی برای درخشان
۷۷	ثبت سند و ثبت الکترونیکی
۸۱	نتیجه‌گیری
۸۴	پیشنهادهای
۸۶	فهرست منابع
۸۶	فهرست منابع فارسی
۸۶	فهرست کتب
۸۶	فهرست مقالات
۸۸	فهرست منابع لاتین

مقدمه

با پیشرفت روز افزون فناوری‌های رایانه‌ای، به‌کارگیری رایانه در امور مختلف تجاری، اقتصادی، اجتماعی و ... ناگزیر می‌نماید. ثبت الکترونیکی و امضای دیجیتالی یکی از دستاوردهای این پیشرفت است که کاربردهای فراوانی در زمینه ثبت اسناد و قراردادهای الکترونیکی دارد. تا به حال امضاء نشان تأیید تعهدات قبول شده در یک معامله و در کل به معنی تأیید مندرجات یک قرارداد به شمار می‌رفت. از این رو، مدارک و اسناد الکترونیکی در تجارت الکترونیک جایگاهی همانند اسناد مکتوب دارند و امضای دیجیتال نیز دارای همان ارزش اثباتی می‌باشد.

در تجارت امروز اطلاع‌یابی از چهارچوب اطلاعات رایانه‌ای نیاز به آشنایی و مهارت حرفه‌ای در هر دو عرصه حقوق و کامپیوتر دارد. آنچه بدیهی است این می‌باشد که این آشنایی به سهولت انجام نمی‌شود. بی‌شک، آن مفهوم تاریخی امضاء در علم حقوق به عنوان هر نشانه‌ای که در شناسایی شخصیت افراد استفاده می‌شود، علامت کمک کار است، با مفهومی که در علم کامپیوتر از امضاء مدنظر می‌باشد، تفاوت اساسی دارد. در این راستا چاره‌ای جز یکی از دو کار نیست. یا باید امضای دیجیتالی را از نظر علم حقوق نپذیرفت که در این صورت دهکده جهانی تاوان سنگینی خواهد پرداخت. زیرا احتمال عدم شناسایی اکثر قراردادهای به دلیل بی‌اعتباری امضای مندرج در آن‌ها وجود دارد.

راه حل دیگر این است که امضای دیجیتالی از نظر حقوقی مورد پذیرش نباشد. مطمئناً حقوق در این پذیرش بی‌قید و بند عمل نخواهد کرد و تمام ابعاد قضیه را جمله رعایت استانداردها، مناسب بودن نرم افزار به‌کار رفته، نفوذناپذیری سیستم امضاء و تمام ضوابط علمی یک امضای صحیح را مد نظر قرار خواهد داد.

پیشرفت روزافزون فناوری رایانه‌ای، به‌کارگیری آن را در امور تجاری ناگزیر می‌نماید. امضای دیجیتالی نیز از دستاوردهای این پیشرفت است که می‌توان از آن در قراردادهای الکترونیکی و امور ثبتی استفاده نمود. ارزش اثباتی سند قرارداد حتی اگر

به شیوه الکترونیکی صادر شده باشد، ایجاب می‌کند تا ابعاد علمی و ارکان لازم برای تأثیرگذاری یک امضای دیجیتالی به طور دقیق معین شده و تدوین گردد. انجام این مهم بر عهده علوم رایانه‌ای است زیرا باید به دقت محدوده اعتبار و دایره اطمینان روش‌ها و نرم افزارهای امضای دیجیتالی را در گستره شبکه جهانی اینترنت مشخص نموده و قواعد علمی و منسجمی برای نفوذ ناپذیری این تأسیس ابداع و معرفی نماید.

در اسناد مکتوب، امضا، نشان تایید تعهدات قبول شده در آن سند به شمار می‌آید. از آن جهت که در تجارت الکترونیکی «مدارک الکترونیکی» دارای جایگاهی همانند اسناد مکتوب هستند، لذا امضا در این مدارک نیز علی‌الاصول دارای همان ارزش اثباتی می‌باشد. در این به شمار، با تکیه بر تجربه کشورهای پیشرفته و مطالعه در قوانین و مقررات به این مسائل پرداخته می‌شود که در ثبت الکترونیکی اسناد و مدارک، چگونه می‌توان از امضای دیجیتالی بهره گرفت و بهترین مرجع برای تصدی امور گواهی امضای الکترونیکی و ثبت اسناد الکترونیکی کجاست. بررسی موضوع همواره با مینا قرار دادن این ایده انجام شده که نشان از رایج و توانمند موجود در زمینه ثبت اسناد و گواهی امضا دارای آثار زیانباری - از جهت حقوقی، اجتماعی و اقتصادی - خواهد بود و از این حیث، اساساً امضا و مدارک الکترونیکی خصیصه‌ای ندارند که موجب تغییر مرجع ثبت و گواهی آنها شود. در این کتاب به بیان پیشینه ثبت اسناد الکترونیکی و چگونگی شکل‌گیری و همچنین بکارگیری امضای دیجیتال در اسناد الکترونیک پرداخته و زوایای مختلف علمی و حقوقی و جایگاه آن در اسناد و مدارک الکترونیکی بررسی می‌نماییم.